

Forslag fra Enhedslisten, De Rød-Grønne budget 2026

Forslaget retter sig mod BA

Bekæmpelse af Social dumping.

Oprettelse af indsatssteam (CSR kontrol) og centralt register for sociale klausuler.

Hvad vil vi gerne opnå? Hvorfor stilles forslaget?

Forsøgsordningen med et indsatssteam til CSR kontrol, som blev indført i budget 2024 udløber ved udgangen af året. Forsøgsordningen var med et skrabt budget og levede ikke op til det Borgmesterens egen afdeling anbefaler. Se notat af 20. juni 2023 fra BA, hvor det anbefales at oprette et indsatssteam med 7 medarbejdere i BA afd. "Indkøb og udbud".

Vi foreslår en permanentgørelse med et budget til ansættelse af 7 medarbejdere.

Forsøgsordningen har vist, at det lønner sig at bekæmpe social dumping.

Det handler grundlæggende om at sikre fair konkurrence for de virksomheder, der har ordentlige arbejdsforhold og dermed har fair forhold. De skal ikke udkonkurreres af virksomheder, der ikke tilbyder fair forhold.

Københavns kommune har det. Odense kommune har det. Hvis ikke Århus har det, kan vi blive et mekka for de virksomheder, der ikke lønner og behandler sine medarbejdere ordentlig.

En budgetmodel for indsatsen og kontrollen vil kunne vise at der tilmed er indtægter til kommunen at hente i form af flere skatteindtægter.

Det hedder i notatet fra BA:

"Et indsatssteam mod social dumping vil være en understøttelse af at Aarhus også fremadrettet er en by i bæredygtig vækst og en by med handlekraft og fællesskab. Aarhus Kommune er en meget stor indkøber og kan gå forrest i sikringen af overholdelse af danske løn- og arbejdsvilkår. En mere gennemgribende opfølgning på arbejdsklausulen i Aarhus Kommune kan desuden være et led i at sikre en mere fair konkurrence og lige vilkår for erhvervslivet. Dette vil kræve, at der oprettes et dedikeret indsatssteam, som foreslås forankret i Indkøb og Udbud, som allerede er ansvarlig for afrapporteringen til Byrådet på området og formand for klausulgruppen, som sikrer den tværgående koordinering og kommunikation med de øvrige magistratsafdelinger".

Det fremgår endvidere af notatet at Københavns og Odense kommune, der allerede har nedsat indsatsteams, opfordrer til at Århus kommune opretter et centralt register for sociale klausuler.

Beskrivelse af nuværende tiltag i Århus Kommune

I Aarhus Kommune stiller vi krav om, at alle, der løser opgaver for os, skal arbejde under fair forhold. Som leverandør til Aarhus Kommune har du derfor ansvar for, at dine medarbejdere og dine leverandørers medarbejdere arbejder under fair løn- og arbejdsvilkår.

Samtidig stiller en række kontrakter krav om, at vores leverandører bidrager til at uddanne elever og lærlinge på kommunens projekter, når det er muligt.

Kontraktkrav

1. Arbejdsklausul

Klausulen stiller krav om fair løn- og arbejdsvilkår for dine medarbejdere og alle dine leverandørers medarbejdere. Klausulen vedlægges alle kommunens kontrakter.

Kontakt: Solveig Munk, Enhedslisten, De Rød-Grønne

2 .Uddannelsesklausul

Klausulen stiller krav om uddannelse af elever og lærlinge. Klausulen vedlægges projekter af en vis størrelse og varighed, hvor det er muligt at uddanne praktikanter. den enkelte medarbejders løn- og ansættelsesvilkår umiddelbart kan gives videre til indsatsteamet.

Samtidig indeholder kontrakten med Aarhus Kommune et kædeansvar: Det betyder, at der skal tages ansvar for, at alle underleverandører — og hele kæden af deres underleverandører — tilbyder fair løn- og arbejdsvilkår til deres ansatte i Danmark, når de arbejder på en opgave for Aarhus Kommune. Kædeansvaret gælder tjenesteydelser og byggeanlægsydelser, ikke køb af varer.

3. Grønne og humane klausuler

CSR: overholdelse af menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder og antikorruption og klima og miljø i varekontrakter

4. ID- kort

Elektronisk registrering af underleverandører og ind- og udtjekning

Godt værktøj til risikovurdering i lange leverandørkæder til at afsløre snyd

Eventuelle input til hvem, hvad, hvordan og hvor mange ressourcer, samt finansiering.

- Der afsættes midler til ansættelse af 7 medarbejdere i indsatsteam mod social dumping
Der ønskes et skøn over udgiften.
- Der afsættes midler til etablering af centralt register for sociale klausuler.
Der ønskes et skøn over udgiften.
- Der udarbejdes budgetmodel med indtægtsoverslag i form af flere skatter i kommunekassen, når teamet er etableret.
Finansieres gennem øgede indtægter som bod og skat, der før har været unddraget.

Indsatsteam

Et indsatsteam i Aarhus kan etableres med inspiration i det beskrevne i København:

“Københavns Kommune har derudover et indsatsteam mod social dumping. Indsatsteamet følger op på, at klausulerne reelt bliver overholdt. Det sker med en målrettet kontrolindsats i form af både fysiske besøg på blandt andet byggepladser, samt dokumentkontroller, når der vurderes at være risiko for social dumping. Indsatsteamet afdækker et højt antal sager om både små og store tilfælde af social dumping. Herudover oplever indsatsteamet en stor interesse fra omverdenen for teamets arbejdsmetoder og resultater, og har derfor i 2020 prioriteret at stille viden og materialer til rådighed for en række offentlige indkøbere, samt holdt oplæg på en række konferencer og møder om ansvarlige offentlige indkøb.

...

Københavns Kommune har valgt en risikobaseret kontrolindsats, som både er et effektivt redskab mod social dumping og sikrer minimal administrativ byrde for virksomheder med orden i sagerne.”

Kommunen kontrollerer alle arbejdspladser, også dem, der ikke er dækket af overenskomst - for så sikres, at alle arbejdspladser - også dem, der kunne have haft det. Det er de overenskomster, som er landsdækkende, som der refereres til.

Private aktører skal ikke løse opgaven, fordi det har man dårlig erfaring med i KBH.

Sanktioner

Indsatsteamet skal have myndighedsbeføjelser til at sanktionere fx:

- efterbehandling
- tilbagehold
- opsigelse af hovedleverandør eller underleverandør

Markante sager i KBH 2020

- Historisk stor bod til rengøringsvirksomhed
- Stor sag om underbetaling af museumsmedarbejdere
- Hurtig udrykning sikrede korrekt løn til 192 rengøringsmedarbejdere
- Underbetaling og snyd med arbejdstid på stor asbestsanering

Underbetalingen svarede samlet set til, at medarbejderne i gennemsnit var blevet underbetalt med ca. 25 procent af den løn, de burde have modtaget.

Læs mere: <https://www.kk.dk/sites/default/files/edoc/Attachments/27768434-40342527-1.pdf>

Konkrete krav til rammerne

Det er afgørende

- at prioritere den fysiske tilstedeværelse,
- at følge sagerne helt til medarbejderne er blevet efterbetalt.

Budget

Der er i København budgetteret med 5 mio. årligt til kerneindsatsen. Heraf går 1 mio til akademikere på rådhuset.

De sidste 4 mio dækker 6 medarbejdere.

Således foreslås, at der i budgetforhandlingerne afsættes 5 mio., så der kan der kan etableres et indsatsteam i Aarhus. Teamet kan som i Odense tilbyde at assistere andre kommuner i Østjylland/regionen

